

مجله ترویجی

آموزش و ترویج نوین کشاورزی

بهار و تابستان ۱۴۰۵

دوره چهارم، شماره اول

فهرست مقالات

عنوان	صفحه
آموزش و ترویج کشاورزی تاب آورمحور: رویکردی برای حفظ و بازسازی امنیت غذایی در شرایط جنگ و پساجنگ.....۱	
آرمان بخشی جهرمی و سید داود حاجی میرحیمی	
راهبردهای نوآورانه برای معیشت پایدار دامداران عشایری: شواهدی از ایل پرور.....۲۳	
معصومه پازکی، علی محبی و بهداد گیلوری	
چالش‌های دستیابی به امنیت غذایی پایدار و نقش توسعه سرمایه‌های انسانی بخش کشاورزی.....۳۷	
سید عباس میرجلیلی	
احیای دریاچه ارومیه با محوریت نقش تنوع زیستی در مدیریت پایدار آن.....۵۱	
نگار ولی‌زاده، راهله استادهاشمی و علیرضا میرزایی	
اثربخشی دوره‌های مهارت افزایی مشمولان وظیفه منطقه سیستان برای کسب مهارت‌های اجتماعی بر پایه نظریه نظام خاکستری.....۶۵	
محمود محمدقاسمی، مجید دهمرده، عباس نوروزی، هادی میناب پودینه	
شناسایی نیازهای آموزشی کلیدی برای بهبود بهره‌وری تولید قارچ دکمه‌ای.....۷۷	
علیرضا عبادالهی نطنزی و امیر افضلی گروه	
راهنمای نگارش مقالات.....۸۹	



مجله آموزش و ترویج نوین کشاورزی

دوره چهارم، شماره اول بهار و تابستان ۱۴۰۵

صاحب امتیاز و ناشر: مرکز آموزش عالی امام خمینی^(ره)

مدیر مسئول: دکتر حجت الله ربانی نسب

سر دبیر: دکتر سید داود حاجی میررحیمی

دبیر تخصصی: دکتر عباس نوروزی

مدیر داخلی: مهندس مهرداد تیموری

مدیر اجرایی: دکتر امیر افضل گرو

ویراستار ترویجی و فنی: دکتر عباس نوروزی

هیأت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا):

امیر افضل گرو، مدرس و محقق مرکز آموزش عالی امام خمینی^(ره)

جمشید اقبالی، مدرس و محقق مرکز آموزش عالی امام خمینی^(ره)

محمدصادق اللهیاری، دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رشت

آرمان بخشی جهرمی، استادیار مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان فارس

مهرداد تیموری، معاون پژوهشی مرکز آموزش عالی امام خمینی^(ره)

امید جمشیدی، استادیار دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

سید داود حاجی میررحیمی، دانشیار مرکز آموزش عالی امام خمینی^(ره)

مجیدرضا خداوردیان، استادیار مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

حسین روحانی، محقق مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی

عادل زارع، معاون برنامه ریزی و پشتیبانی مرکز آموزش عالی امام خمینی^(ره)

محمد رضا شاه پسند، دانشیار مرکز آموزش عالی امام خمینی^(ره)

مریم طهماسبی، مدرس و محقق مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

عنایت عباسی، دانشیار دانشگاه تربیت مدرس

عرفان علی میرزایی، استادیار مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

جواد قاسمی، استادیار مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

عبداله مخبردزفولی، استادیار بازنشسته مرکز آموزش عالی امام خمینی^(ره)

شهرام مقدس فریمانی، دانشیار، مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

عبداله موموندی، مشاور رئیس مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

عباس نوروزی، دانشیار مرکز آموزش عالی امام خمینی^(ره)

محمد یونسی الموتی، استاد مرکز آموزش عالی امام خمینی^(ره)

این مجله؛ بر اساس نامه شماره ۳۷۳/۲۲۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۶ از سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی؛ درجه ترویجی دریافت نموده است و دارای مجوز انتشار می باشد.

آدرس: کرج، کیلومتر ۵ جاده ماهدشت، خیابان شهید همت، مرکز آموزش عالی امام خمینی (ره)، دفتر مجله آموزش و ترویج نوین کشاورزی

کد پستی: ۳۱۷۷۷۷۲۴۱۱

تلفن: ۰۲۶ ۳۶۷۰۵۰۰۸

وبسایت مجله: <https://ameej.areeo.ac.ir>

پست الکترونیکی مجله: ameej@areeo.ac.ir

«به نام خالق هستی بخش که از دل خاک، حیات را جاری ساخت»

شماره جدید مجله «آموزش و ترویج نوین کشاورزی» در حالی پیش روی شما است که کشاورزی ایران و جهان، در آستانه تحولاتی بنیادین قرار دارد. جنگ، تغییرات اقلیمی، بحران آب، نوسانات اقتصادی و دغدغه روزافزون امنیت غذایی، نشان داده‌اند که دیگر نه علم می‌تواند در حصار کتابخانه‌ها و آزمایشگاه‌ها محصور بماند و نه آموزش و ترویج کشاورزی می‌تواند با رویکردهای سنتی و روزمره، پاسخگوی پیچیدگی‌ها و نیازهای امروز باشد. اکنون زمان آن فرا رسیده است که دانش، نوآوری و تجربه در کنار یکدیگر قرار گیرند و به نیرویی مؤثر برای تحول کشاورزی و توسعه پایدار تبدیل شوند. امروزه، مرزهای دانش کشاورزی نه در کتابخانه‌ها، که در خط‌القعر مزارع، گلخانه‌ها و دامداری‌هایی ترسیم می‌شود که مروجین و محققین دلسوز، قدم به قدم در آن زیست می‌کنند. برای سال‌ها، الگوی ترویج مبتنی بر ساختار «بالا به پایین» بود؛ یعنی محقق فرمول را می‌دهد و مروج آن را به کشاورز ابلاغ می‌کند. اما امروزه، پیچیدگی سیستم‌های زیستی و اقتصادی ایجاب می‌کند که این مسیر دوطرفه شود. مروج و کشاورز امروز یک «گیرنده منفعل» نیستند؛ «کارآماده‌های فعالند» که با کسب دانش و آزمون و خطا، سرمایه‌ای از تجربیات گرانبها اندوخته‌اند که می‌تواند مسیر پژوهش‌های آتی و روند توسعه پایدار کشاورزی را هموار کنند. در حقیقت ایجاد پل بین پژوهش و عمل؛ روایت مروجین و محققین توانمند را به یکی از کلیدهای توسعه پایدار تبدیل نموده است. بر این اساس پذیرش مقالات تجربی محققین، مروجین و کشاورزان پیشرو می‌تواند جان تازه‌ای به کالبد مجله ببخشد. مقالاتی که صرفاً با تکیه بر آمار و ارقام خشک تدوین نشده‌اند، بلکه حاصل ماه‌ها تلاش میدانی، مشاهده رفتار کشاورزان در مواجهه با فناوری‌های نوین، تغییرات نیازهای بازار و تنش‌های واقعی در شرایط اقلیمی متنوع ایران هستند. همچنین حاصل پروژه‌های مشترک «محقق-مروج و کشاورز» در استان‌های مختلف کشور می‌باشند. این تغییر رویکرد، رسالت سنگینی را بر دوش می‌گذارد، زیرا اعتبارسنجی این تجربیات، نیازمند داوری‌های دقیق و چندوجهی است؛ جایی که نه تنها شاخص‌های علمی، بلکه «قابلیت اجرا»، «مقبولیت اجتماعی» و «صرفه اقتصادی» نیز معیار قضاوت قرار می‌گیرند. در این مسیر، از محققین، مروجین و کشاورزان پیشرو عزیز دعوت می‌شود از این طریق تجربه خود را با جامعه علمی و اجرایی بخش کشاورزی به اشتراک بگذارند. وجه تمایز این رویکرد در نگاه ویژه به «یادگیری متقابل» است. در این بخش، از روایت یک شکست آموخته شده نیز استقبال می‌شود، چرا که مسیر توسعه همواره با فراز و نشیب همراه است. انتشار تجربیات ناموفق (با تحلیل علمی دلایل آن) از ورق‌های طلایی آموزش است که جلوی ائتلاف منابع مالی و انسانی در مقیاس وسیع را می‌گیرد. این رویکرد، جرأت و شجاعت محققین، مروجین و کشاورزان پیشرو را برای ارائه گزارش صادقانه نتایج می‌طلبد که بی‌شک گامی بلند در جهت بلوغ علمی کشور محسوب می‌شود. در همین راستا ساختار جدیدی برای مقالات تجربی تعریف شده است که فراتر از چکیده و مقدمه، شامل بخش «درس آموخته‌های اجرایی» و «دستورالعمل سریع برای مروج» است. این بخش‌ها، مخاطب را در دقایقی کوتاه با هسته اصلی قابلیت بکارگیری یافته‌های پژوهشی و دستاوردهای تجربی آشنا می‌سازد.

در پایان، بار دیگر بر این نکته تأکید می‌شود که دستیابی به امنیت غذایی و کشاورزی پایدار، مستلزم سرمایه‌گذاری مستمر بر «سرمایه انسانی»، «دانش بومی» و «دانش نوین» است. این شماره، گام کوچکی در جهت توانمندسازی این سرمایه‌های بزرگ است. از نویسندگان، داوران و به‌ویژه مروجین و محققین عزیز که با ثبت دقیق داده‌های خود، پازل بزرگی از دانش نوین کشاورزی را تکمیل می‌کنند، صمیمانه سپاسگزاری می‌شود. امید که این مسیر، سرآغازی برای تحولی بنیادین در برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزش و ترویج کشاورزی کشور باشد.

سردبیر مجله آموزش و ترویج نوین کشاورزی

سید داود حاجی میررحیمی

تیرماه ۱۴۰۵